

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาลักษณะทั่วไปของบุคคลไร้ความสามารถนั้น จะพบว่าเป็นบุคคลที่ถูกจำกัดสิทธิในการทำนิติกรรม ดังนั้นการกระทำนิติกรรมของบุคคลไร้ความสามารถนั้นจึงขึ้นอยู่กับผู้อนุบาล ซึ่งอาจจะเป็นบิดามารดา คู่สมรสหรือบุคคลอื่น และอย่างไรก็ตามจะพบว่าบุคคลใดจะเป็นคนไร้ความสามารถก่อนหรือหลังจากการประกอบธุรกิจ โดยที่ผู้อนุบาลจะเป็นใครก็ตามคนไร้ความสามารถก็มีสิทธิในการประกอบธุรกิจได้โดยผ่านทางผู้อนุบาลซึ่งจะเป็นคนที่ดูแลช่วยเหลือคนไร้ความสามารถได้ดีที่สุดก็คือ ผู้ใช้อำนาจปกครองซึ่งก็คือ บิดา มารดา มิฉะนั้นกฎหมายก็คงจะไม่บัญญัติให้ศาลตั้งบิดามารดาเป็นผู้อนุบาลลำดับแรก แต่หากมีการตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้อนุบาลแล้ว ผู้ใช้อำนาจปกครองก็จะถูกถอดอำนาจปกครองทันที ในขณะที่จะมีการตั้งผู้อนุบาลทั้งที่เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองและบุคคลอื่นพร้อมกันทีเดียวได้หรือไม่ก็ยังเป็นปัญหาที่ไม่แน่นอนเนื่องจากว่าหากพิจารณาถึงบทบัญญัติมาตรา 1569 และมาตรา 1569/1 ดังกล่าวก็จะเห็นได้ว่าการที่จะตั้งบุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้อนุบาลนั้นก็ต้องปรากฏถึงสาเหตุที่ผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้ที่ไม่เหมาะสมในการเป็นผู้อนุบาลมิฉะนั้น มาตรา 1569/1 คงไม่บัญญัติให้ผู้ใช้อำนาจปกครองพ้นจากอำนาจปกครองแล้วตั้งบุคคลอื่นที่เหมาะสมกว่า กล่าวคือ หากผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้ที่เหมาะสมในการดูแลหรือไม่มีความบกพร่องในการดูแลคนไร้ความสามารถแล้วศาลก็ไม่น่าจะมีอำนาจตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้อนุบาล

นอกจากนี้แล้วหากมีการตั้งทั้งผู้ใช้อำนาจปกครองและบุคคลอื่นเป็นผู้อนุบาลพร้อมกันทีเดียวได้ก็จะเกิดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของผู้อนุบาลที่อาจทับซ้อนกันเนื่องจากกฎหมายมิได้ มีการบัญญัติถึงการแต่งตั้งผู้อนุบาลที่คอยดูแลกิจการหรือธุรกิจของคนไร้ความสามารถเอาไว้ โดยเฉพาะ ซึ่งความไม่แน่นอนดังกล่าวนี้ทำให้ คนไร้ความสามารถจะต้องเลือกเอาระหว่างคนที่ดูแลตนเองกับคนที่ดูแลธุรกิจของตน เว้นแต่ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองจะเป็นบุคคลที่เชี่ยวชาญในการดูแลธุรกิจของคนไร้ความสามารถศาลก็อาจจะตั้งผู้ใช้อำนาจปกครองหรือ

ผู้ปกครองเป็นผู้อนุบาลได้โดยไม่ต้องไปตั้งบุคคลอื่นอีกด้วยเหตุดังที่ได้วินิจฉัยดังกล่าวจึงสมควรให้มีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมาย

จากการศึกษายังพบอีกว่าบทบัญญัติดังกล่าวกรณีผู้อนุบาลเป็นคู่สมรสนั้นศาลจะตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้อนุบาลไม่ได้เว้นแต่จะมีการร้องคัดค้านศาลอาจจะตั้งบุคคลอื่นนอกเหนือจากคู่สมรสเป็นผู้อนุบาล

ด้วยเหตุนี้การที่จะตั้งทั้งคู่สมรสและบุคคลอื่นเป็นผู้อนุบาลจึงไม่สามารถจะทำได้ เมื่อเป็นเช่นนี้หากมีการตั้งคู่สมรสเป็นผู้อนุบาลในขณะที่คู่สมรสดังกล่าวไม่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับธุรกิจของคนไร้ความสามารถแล้วอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของคนไร้ความสามารถ ในทางตรงกันข้ามหากมีการตั้งบุคคลอื่นนอกเหนือจากคู่สมรสเป็นผู้อนุบาลเพื่อดูแลกิจการของคนไร้ความสามารถแล้วก็จะทำให้บุคคลที่สมควรดูแลคนไร้ความสามารถคือคู่สมรสมิได้เป็นผู้อนุบาลด้วยเหตุนี้จึงสมควรให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จากที่ได้ทำการศึกษามาจะพบว่าธุรกิจของคนไร้ความสามารถนั้นย่อมที่จะต้องกระทำโดยผู้อนุบาล คนเสมือนไร้ความสามารถนี้ไม่สามารถที่จะทำนิติกรรมใดๆ ได้แม้ว่าจำได้รับความยินยอมจากผู้อนุบาลก็ตาม แต่จากการศึกษาจะพบว่าการทำนิติกรรมของผู้อนุบาลนั้นมิได้หมายความว่า ผู้อนุบาลสามารถที่จะทำนิติกรรมได้ทุกประเภท ทั้งนี้เนื่องจากมีนิติกรรมอยู่หลายประเภทมีจะต้องขออนุญาตจากศาล มิฉะนั้นผู้อนุบาลก็ไม่สามารถที่จะทำได้ซึ่งจะต้องแม้ว่านิติกรรมนั้นจะเป็นประโยชน์ในทางธุรกิจของคนไร้ความสามารถก็ตาม ในขณะที่มีนิติกรรมในทางธุรกิจอยู่หลายประเภทที่ผู้อนุบาลสามารถที่จะทำได้โดยไม่ต้องไปขอความยินยอมจากศาล แม้ว่าสัญญาดังกล่าวนั้นจะส่งผลเสียหายในทางธุรกิจของคนไร้ความสามารถเพียงใดก็ตาม ดังนั้นจึงสมควรให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 1569/1 โดยให้ศาลมีอำนาจตั้งผู้อนุบาลเฉพาะเพื่อดูแลธุรกิจของคนไร้ความสามารถที่เป็นผู้เยาว์โดยให้ศาลมีดุลพินิจที่จะถอดถอนอำนาจปกครองจากผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองโดยให้อำนาจดังกล่าวตกอยู่กับผู้อนุบาลที่เป็นบุคคลอื่นแต่เพียงฝ่ายเดียวก็ได้หรือ

2.2 ไม่ต้องถอดถอนอำนาจปกครองจากผู้ใช้อำนาจหรือผู้ปกครองโดยการตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ดูแลคนอื่นเพื่อให้มีอำนาจและหน้าที่ในการดูแลคนไร้ความสามารถได้ทุกเรื่องเว้นแต่ในเรื่องธุรกิจของคนไร้ความสามารถที่มีผู้ดูแลเฉพาะดูแลแล้ว

2.3 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 1569/1 โดยให้สิทธิแก่ผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา 28 หรือผู้ดูแลที่ศาลแต่งตั้งขึ้นก่อนหน้านี้อำนาจในการร้องขอให้มีการแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้ดูแลเฉพาะเพื่อดูแลธุรกิจของคนไร้ความสามารถได้

2.4 ด้วยเหตุดังกล่าวจึงสมควรที่จะต้องมีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1463 โดยให้อำนาจศาลสามารถตั้งบุคคลอื่น เป็นผู้ดูแล เพื่อดูแลธุรกิจของคนไร้ความสามารถพร้อมหรือภายหลังจากการตั้งคู่สมรสเป็นผู้ดูแล

2.5 แก้ไขบทบัญญัติมาตรา 175(2) โดยเพิ่มเงื่อนไขดังต่อไปนี้

2.5.1 ให้ผู้ดูแลทั่วไปมีสิทธิในการทักท้วงการให้สัตยาบันหรือบอกกล่าวโมฆียกรรมของผู้ดูแลเฉพาะ ในกรณีที่การบอกกล่าวหรือให้สัตยาบันของผู้ดูแลเฉพาะนั้น อาจสร้างความเสียหายให้แก่กิจการของคนไร้ความสามารถ

2.5.2 ผลแห่งการทักท้วงดังกล่าวทำให้ผู้ดูแลเฉพาะไม่มีอำนาจในการบอกกล่าวหรือให้สัตยาบันแก่นิติกรรมที่เป็นโมฆียะเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล